

Ingrediënten van succesvolle burgerlobby

LEIDEN - Burgeractivisten vinden vaker de weg naar succes, door aan te haken bij de gevestigde orde.

Door Freke Remmers

Burgeractivisten die wat willen bereiken, moeten het onderzoek van Caspar van den Berg (Universiteit Leiden) en Erik van Venetië (lobbyadviseur bij Berenschot) er even bij pakken. Zij analyseerden samen met 5 studenten de succesfactoren van een goede burgerlobby. Belangrijkste tip: zorg dat je aansluiting vindt bij de 'gevestigde orde', zoals de politiek of de traditionele media. Zoals de actiegroep CO2isNee dat deed met de gemeente Barendrecht. Samen stredden ze met succes tegen de komst van een CO2-opslag in hun gemeente. Of zij die de woekerpollissen aan de kaak stelden en daarbij steun kregen van het TROS-programma Radar. "Het beeld bestaat dat sociale media alles hebben veranderd, maar wat betreft politieke beïnvloeding maken sociale media alléén niet zoveel uit", zegt Van Venetië. "Als je in de krant komt of op televisie, dan pas breek je echt door."

Burgeractivisten zijn goed voor de democratie, stellen de onderzoekers, en daarom is het maar goed ook dat burgers steeds mondiger worden en in het verweer komen. "Zij maken onderwerpen begrijpelijk en dagen ook de gevestigde ordes uit om hún verhaal helderder te brengen", aldus Van Venetië. "Er zijn altijd ongeruste burgers geweest en die hebben zich ook altijd verenigd. Maar dat gebeurt nu meer door de komst van internet en sociale media. Het is makkelijker je de krachten te bundelen, je standpunt bekend te maken en daarmee de traditionele media te bereiken."

Tegenstand

Allemaal mooi en aardig, maar er zijn een heleboel burgeractivisten die nooit de publiciteit halen of juist grote tegenstand ervaren van de lokale politiek. Van Venetië: "Inderdaad, zo heb ik vrienden die al tijden strijden tegen de komst van een brandweerkazerne in hun straat maar zij vinden geen gehoor bij de media. Het moet ook in het belang zijn van de gevestigde orde om erin mee te gaan. Het kwam de gemeente Barendrecht bijvoorbeeld goed uit dat er een burgergroep opstond. Het was al tegen CO2-opslag, maar kon zelf in de onderhandelingen niet zo scherp uit de hoek komen."

Het kan behoorlijk ontmoedigend zijn om als 'kleine burger' de strijd aan te gaan met een grootmacht. "Maar de tegenpartij is vaak zwakker dan je denkt. Burgeractivisten hebben als groot voordeel dat zij onderwerpen tastbaar kunnen maken, grote partijen kunnen dat vaak niet."

'Wacht niet af'

Elke politieke partij ontfermt zich wel eens over een burgerlobby, niet alleen de SP die toch als activistisch bekend staat. "Zo ging het CDA mee in het protest van ongeruste moeders in Friesland, die de sluitingstijden van discotheken wilden vervroegen."

Is het nou beter om zelf actief op zoek te gaan naar steun, of word je dan al snel weggezet als zeurpiet? "Ik denk dat de kans op aansluiting groter is als je zelf benaderd wordt. Maar wacht ook niet af", is het dubbele advies van de lobbyadviseur. Sociale media zijn een goede eerste stap om de aandacht te trekken. "Zo heeft een natuurorganisatie in Amerika gefilmd hoe wolven worden afgeschoten. Dat ging als een olievlek over het internet en trok de aandacht van de grote televisiezenders. Zoiets maakt een onderwerp dramatisch en tastbaar."

'Toen 'Zembla' ons belde, kregen we een nieuwe energiestoot'

Bram Verhave, secretaris van de Drentse Stichting Bollenboos die aandacht vraagt voor de gezondheidsrisico's voor omwonenden van het gebruik van bestrijdingsmiddelen in de bollenteelt: "Tv-programma Zembla deed ook onderzoek.

Het moment dat Zembla ons belde, gaf ons een nieuwe energiestoot. Natuurlijk hadden we de plaatselijke media al bereikt, maar je komt niet zomaar verder dan dat. Na Zembla kwamen er Kamervragen van de Partij voor de Dieren, waarmee we nu het meldpunt Gifklikker zijn gestart. We mochten inspreken bij de Gezondheidsraad voor een advies aan de staatssecretaris en we zijn uitgenodigd voor een Europese bijeenkomst over de gevolgen van bestrijdingsmiddelen. Het hing in de lucht en we hebben 'het' kunnen plukken. Alleen de gemeente praat nog niet makkelijk met ons."

'Wat gaat er straks om in het hoofd van minister Kamp?'

Mirjam Bemelmans van Schaliegasvrij Boxtel, dat strijdt tegen proefboringen naar schaliegas in de gemeente: "Eerst moesten we het gemeentebestuur overtuigen.

Die was overtuigd van het eigen gelijk, dat is nou eenmaal menselijk. We hielden ludieke acties. Zo hebben we een boortoren in elkaar geknutseld om mensen te laten zien hoe die eruit ziet. Dat haalt het dichtbij. En door aanwezig te zijn bij vergaderingen en rapporten te laten zien, kwam ook bij het college uiteindelijk het besef van de waarheid. Vorig jaar besloot de gemeente dat ze schaliegasvrij wil zijn. We hadden altijd goed contact met de regionale media. We hebben ook aandacht gevraagd bij tv-programma's zoals Hart van Nederland. Ook kwamen de media op ons af. Nu kijken we alweer vooruit. Als straks het 'onafhankelijk' onderzoek naar schaliegasboringen verschijnt, wat gaat er dan om in het hoofd van minister Kamp? Daar spelen we dan op in."

Tips voor burgerlobby

- Blijf authentiek: als vrijwillige belangenbehartiger blijf je geloofwaardig zonder grote marketingbudgetten.
- Breng je boodschap met drama en emotie. Daarmee maak je een ingewikkeld onderwerp menselijk en begrijpelijk.
- Overtuig een politicus of bekende Nederlanders van je standpunt. Zij kunnen je megafoon zijn.
- Maak een goed doordachte strategie voor sociale media.
- Gebruik sociale media om aandacht van traditionele media te krijgen. Dan pas nemen politici je serieus.